

S pory wynikające z różnych relacji prawnych często znajdują swój finał w sądzie. Zdarza się, iż zaraz po jego wystąpieniu jedna ze stron od razu dąży do tego, by sprawę rozstrzygnął sąd. Słyszysz się: „Spotkamy się w sądzie!” A sala sądowa powinna być ostatnim miejscem decydowania o sporze. Rozprawa bowiem bywa mało komfortowa dla każdej ze stron. Oczywiście jeśli zawodzą próby negocjacji i polubownego rozstrzygnięcia konfliktu, czasem sąd to jedyne rozwiązanie, choć jego wynik dla strony wnoszącej sprawę jest niepewny. Jeśli jednak nasza sprawa poparta jest obiektywnymi dowodami, wówczas jest prawdopodobieństwo przekonania sędziego do naszej racji. Jeśli przedmiotem postępowania jest roszczenie pieniężne, wówczas zasądzone prawomocnym wyrokiem podlega ono egzekucji. Jeśli dłużnik wypełni swe zobowiązanie w wykonaniu wyroku, wówczas sprawa się kończy. Trudności pojawiają się jednak wówczas, gdy dłużnik nie zamierza zapłacić i wręcz podejmuje celowe działania by uniknąć odpowiedzialności. Dłużnik może bowiem zakwestionować wyrok, jeśli będą ku temu podstawy (np. w przypadku wyroku zaocznego wykaże, iż nie otrzymał pozwu i nie mógł się bronić) lub zignoruje orzeczenie. Na tym jednak nie koniec. Czasem zmieni miejsce zamieszkania, dokona “niekorzystnych” rozporządzeń majątkowych, tak by jego majątek nie mógł pokryć zobowiązania, najlepiej by w ogóle nie istniał. Takie próby często są podejmowane, rzadko jednak okazują się prawnie skuteczne. Niewątpliwą korzyścią dla “uciekającego” dłużnika jest czas, albowiem każda próba ukrycia się lub swego majątku przedłuża postępowanie egzekucyjne. Komornik sądowy ma za zadanie doprowadzić do wykonania orzeczenia. Od typu prowadzonej egzekucji zależeć będzie przedmiot działań komorniczych i często ich skuteczność.

Oto przykłady z praktyki: w wyniku postępowania przed Trybunałem Pracy, Pani Iwona otrzymała wyrok potwierdzający, iż jej pracodawca dopuścił się działań naruszających ustawę Equality Act 2010. Wobec uznanego zarzutu nielegalnej dyskryminacji, Trybunał zasądził odszkodowanie w wysokości £29,300. Wyrok po upływie określonego czasu uprawomocnił się ale Pani Iwona nie otrzymała zasądzonych pieniędzy. Wobec powyższego złożony został wniosek do komornika by wykonał orzeczenie. Komornik podjął szereg czynności zmierzających do ustalenia miejsca pobytu/pracy dłużnika oraz oszacowania jego majątku. Dłużnik to właściciel kilku sklepów więc wydawać by się mogło, iż egzekucja wyroku przebiegnie pomyślnie. Tymczasem okazuje się, iż nie do końca. Dłużnik kilkakrotnie zmienił swe miejsce zamieszkania, a w wyniku dokładnej analizy jego sytuacji prawnej okazało się, iż właścicielem sklepów być może jest, ale nie na papierze. A pamiętać należy, iż wyrok może być wykonany wyłącznie przeciwko osobie, która na nim widnieje

i tylko wobec jej majątku. Prowadzić to może do sytuacji impasowych lub znacznie wydłużyć postępowanie. Jeśli więc Pan X jest udziałowcem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (Ltd) i wyrok wydany zostanie na spółkę, która nie ma majątku lub rozwiąże się, wówczas egzekucja jest co do zasady bezskuteczna. Jeśli natomiast wyrok wydany jest łącznie przeciwko spółce i osobie (dyrektor/udziałowiec), jak miało to miejsce w przypadku Pani Iwony, wówczas komornik będzie podejmował wszelkie działania celem ustalenia zasobów dłużnika, który za swe zobowiązania odpowiada całym swoim majątkiem osobistym. Jeśli dłużnik mimo wszystko będzie podejmował działania celem pozornego ukrycia swego majątku, wówczas należy wykazać, np. poprzez świadków, iż majątek faktycznie należy do niego, nie wspominając o środkach finansowych na jego koncie bankowym. W takiej sytuacji więc działania dłużnika nie będą zasadniczo miały wpływu na przebieg i skuteczność egzekucji. Należy również pamiętać, iż wyrok może być wykonany poza granicami kraju, w którym został wydany na zasadzie wzajemnego uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych. Jeśli więc dłużnik postanowi wrócić do Polski lub innego kraju w UE, wówczas jeśli wierzycielowi znane będą jego dane adresowe, będzie on mógł przenieść sprawę do wykonania w miejscu zamieszkania dłużnika.

Kolejny przykład: Pan Zbigniew i Andrzej zostali niesłusznie zwolnieni z pracy. Trybunał Pracy uznał ich roszczenia i zasądził odszkodowanie w wysokości £19,100 dla Pana Zbigniewa i £14,300 dla Pana Andrzeja. Mimo uprawomocnienia się wyroku, pracodawca, spółka trudniąca się świadczeniem usług transportu publicznego (a więc posiadająca majątek), nie wykonał swego zobowiązania „grając” na czas. Po podjęciu działań komorniczych, tylko jeden z wierzycieli otrzymał odszkodowanie.

Drugi natomiast musiał podjąć dodatkowe czynności sprawdzające dłużnika poprzez sądowe wezwanie do ujawnienia środków finansowych na kontach bankowych. Dłużnik jednak nie zamierzał ujawniać tych danych i ostatecznie wykonał orzeczenie wypłacając wierzycielowi należną sumę. Trzeba dodać, iż gdyby dłużnik nie zapłacił i nie stawił się do sądu celem przesłuchania w przedmiocie majątku, wówczas konsekwencje są poważne, do kary pozbawienia wolności włącznie. Natomiast w innym przykładzie Pana Tomka, który przeprowadził egzekucję w wykonaniu wyroku zasądzonego zwrot kwoty pożyczki od Pana Jarosława, komornik dokonał zajęcia majątku osobistego dłużnika (poza przedmiotami niezbędnymi do codziennego użytku). Sprawa zakończyła się uiszczeniem roszczenia w całości.

Przykłady powyższe wskazują, iż często mimo wyroku wierzyciel musi podejmować szereg działań zmierzających do jego wykonania. Działania takie niestety zajmują czas, podlegają dodatkowym opłatom i często utrudniane są przez celowe działania dłużników, którzy starają się uciec i “przechytrzyć” system. Rzadko jednak ich próby kończą się sukcesem i ostatecznie wierzyciel uzyskuje swe pieniądze a dłużnik ostatecznie musi zapłacić znacznie więcej (odsetki, opłaty sądowe, koszty egzekucyjno-administracyjne itp.).

Z punktu widzenia zobowiązanego nie warto unikać odpowiedzialności, albowiem często starania takie kończą się fiaskiem i wzrostem zobowiązania, nie wspominając o towarzyszącym stresie. Jeśli więc sprawa z różnych przyczyn znalazła swój finał w sądzie i został wydany wyrok, to należy pamiętać, iż nawet jeśli nie stać nas na jego natychmiastową i całościową spłatę, to istnieją pewne rozwiązania prawne, które mają na celu ułatwienie czy zabezpieczenie zobowiązania.

Artykuł przygotowany przez

Katarzynę Woźniak

Partner Zarządzający | Prawnik

Master of Law | Poland

LLM in Business International Law | UK

LLB (Hons) | UK

EURO LEX
PARTNERS

Rzetelna porada prawna

... i profesjonalny serwis

Kontakt z kancelarią:

02081448363

www.eurolexpartners.eu